

Szesnasta Międzynarodowa Olimpiada Lingwistyczna

Praga (Czechy), 26–30 lipca 2018

Rozwiązania zadań turnieju indywidualnego

Zadanie nr 1.

wyraz = $\left. \begin{array}{c} \text{0 lub więcej razy} \\ \left\{ \begin{array}{c} \circ \\ \circ \\ \bullet \\ \bullet \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{c} \downarrow \\ \circ \\ \bullet \\ \bullet \end{array} \right\} \left[\circ \right], \quad \circ = \begin{cases} (C)V \\ (C)V: \\ (C)VC' \\ (C)V:C' \end{cases} \right\} \left. \begin{array}{l} C, C' \text{ są spółgłoskami} \\ V \text{ jest samogłoską} \end{array} \right\}$

[ifá]	<i>pies</i>	[ifó.ci]	<i>szczenie</i>
[ná:..nakí]	<i>rzeczy</i>	[sâ:.....sák.wa]	<i>gęś</i>
[ak..topá]	<i>most</i>	[hok....taki]	<i>kobiety</i>
[wana.yitá]	<i>wiązać</i>	[awa....nayí.ta]	<i>przywiązać</i>
[isis..kitó.ci]	<i>szklaneczka</i>	[a:.tami.homá]	<i>maska samochodu</i>
[honan.tá:ki]	<i>mężczyźni</i>	[ili . toh . taí.ta]	<i>krzyżować nogi</i>

Zadanie nr 2. Zdania mają następującą strukturę:

$$S \left\{ \begin{array}{l} \text{-bə} \quad (S = 1 \text{ os. l. poj., } 2 \text{ os. l. poj.}) \\ \text{kəmə} \quad (S = 3 \text{ os. l. poj., l. mn.}) \end{array} \right\} \left. \begin{array}{c} \text{—} \\ \text{O} \end{array} \right\} V X \text{ ne,}$$

S: podmiot, O: dopełnienie, V: orzeczenie,

X:	1 os. > 2 os. > 3 os.	czas przeszły	czas teraźniejszy	+	$\left\{ \begin{array}{l} 1 \text{ os. l. poj.} \in \{S, O\} : \text{-r} \\ 1 \text{ os. l. mn.} \in \{S, O\} : \text{-i} \\ 1 \text{ os.} \notin \{S, O\} : \\ \quad \left\{ \begin{array}{l} 2 \text{ os. l. poj.} \in \{S, O\} : \text{-u} \\ 2 \text{ os. l. mn.} \in \{S, O\} : \text{-an} \end{array} \right. \end{array} \right.$
	S → (O)	t—?	k-		
	O ← S	t ^h -	r-		

- (a)
1. *nɣ ʒip ku ne* — *Czy śpisz?*
 2. *ati kəmə nirum lapk^{hi} t^{hi} ne* — *Czy widział nas?*
 3. *tarum kəmə nu?rum c^{ham} ran ne* — *Czy znają was?*
 4. *nirum kəmə tarum lan ki ne* — *Czy bijemy ich?*
 5. *nirum kəmə nɣ c^{ham} ti? ne* — *Czy znaliśmy ciebie?*
 6. *nirum ka ti? ne* — *Czy szliśmy?*
- (b)
7. *Czy biłem ciebie?* — *ɳabə nɣ lan tɣ? ne*
 8. *Czy widzieli mnie?* — *tarum kəmə ɳa lapk^{hi} t^{hɣ} ne*
 9. *Czy zna ciebie?* — *ati kəmə nɣ c^{ham} ru ne*
 10. *Czy śpicie?* — *nu?rum ʒip kan ne*

Zadanie nr 3.

- 1 os. l. poj.:
 - jeśli słowo zawiera chociaż jedną spółgłoskę bezdźwięczną, pierwsza z nich zmienia się w nosową+dźwięczną ($\langle \mathbf{p} \rightarrow \mathbf{mb}, \mathbf{t} \rightarrow \mathbf{nd}, \mathbf{h} \rightarrow \mathbf{nz}, \mathbf{x} \rightarrow \mathbf{nj}, \mathbf{k} \rightarrow \mathbf{ng} \rangle$)
 - w przeciwnym wypadku całe słowo wymawia się nosowo ($\mathbf{-m}$)
- 2 os. l. poj.:
 - jeśli słowo zaczyna się od samogłoski innej niż \mathbf{i} ($\mathbf{\acute{i}}, \mathbf{\hat{i}}$): $\mathbf{y-}$
 - w pozostałych przypadkach pierwsza samogłoska inna niż \mathbf{i} ($\mathbf{\acute{i}}, \mathbf{\hat{i}}$) zmienia się w następujący sposób:
 - * $\mathbf{a} \rightarrow \mathbf{e}, \mathbf{\acute{a}} \rightarrow \mathbf{\acute{e}}, \mathbf{\hat{a}} \rightarrow \mathbf{e\hat{a}}$;
 - * $\mathbf{o} \rightarrow \mathbf{e}, \mathbf{\acute{o}} \rightarrow \mathbf{\acute{e}}, \mathbf{\hat{o}} \rightarrow \mathbf{e\hat{o}}$;
 - * $\mathbf{\hat{u}} \rightarrow \mathbf{i\hat{u}}$;
 - * $\mathbf{e} \rightarrow \mathbf{i}, \mathbf{\acute{e}} \rightarrow \mathbf{\acute{i}}, \mathbf{\hat{e}} \rightarrow \mathbf{\hat{i}}$ (to samo dzieje się w bezpośrednio następujących sylabach).

(a) os. l. poj.	2 os. l. poj.		1 os. l. poj.	2 os. l. poj.	
<i>mbího</i>	¹ píhe	<i>odejść</i>	<i>noínjoa</i>	⁸ neíxoá	<i>zobaczyć to</i>
² mbêyo	<i>píyo</i>	<i>zwierzę</i>	<i>vanénjo</i>	⁹ venéxo	<i>kupić</i>
<i>yênom</i>	³ yíno	<i>żona</i>	<i>mómindi</i>	¹⁰ mémiti	<i>być zmęczonym</i>
⁴ ênom	<i>yêno</i>	<i>matka</i>	<i>ínzikaxovoku</i>	¹¹ íhikexovoku	<i>szkoła</i>
<i>ngásaxo</i>	⁵ késaxo	<i>odczuwać chłód</i>	¹² ônju	<i>yôxu</i>	<i>dziadek</i>
<i>njérene</i>	⁶ xíriri	<i>bok</i>	¹³ nêwom	<i>nîwo</i>	<i>bratanek, siostrzeniec</i>
<i>ndôko</i>	⁷ teôko	<i>potylicą</i>	<i>ánzarana</i>	¹⁴ yáharana	<i>motyka</i>

- (b) 1. 2 os. l. poj.: w portugalskich zapożyczeniach $\mathbf{\acute{a}} \rightarrow \mathbf{e\acute{a}}$; w rodzimych słowach $\mathbf{\acute{a}} \rightarrow \mathbf{\acute{e}}$, $\mathbf{\hat{a}} \rightarrow \mathbf{e\hat{a}}$.
2. **lándana, ngápána.**

Zadanie nr 4.

l. poj.	l. mn.	
-b	-(a)bys	bø-bys ‘orzeszki betelu’, juhuru-bys ‘jajka’
-h	-(a)ruh	ara-ruh ‘trzciny cukrowe’
-g	-(a)gas	bai-gas ‘arkusze kory sagowca’
-t	-(o)gu	nyba-t ‘4’

$$\left(\begin{array}{|l|} \hline \mathbf{anowip} \quad 6 \\ \mathbf{wiwis} \quad 2 \times 6 = 12 \\ \mathbf{araman} \quad 4 \times 6 = 24 \\ \hline \end{array} \right) + \left(\begin{array}{|l|} \hline \mathbf{atu-} \quad 1 \\ \mathbf{bi-} \quad 2 \\ 2 + 1_{l. \text{ poj.}} \quad 3 \\ 2 + 1_{l. \text{ mn.}} + 1_{l. \text{ poj.}} \quad 4 \\ 2 + 1_{l. \text{ mn.}} + 2 \quad 5 \\ \hline \end{array} \right) \times \left\{ \begin{array}{l} \mathbf{baig(as)} \\ \mathbf{bøb(ys)} \\ (\mathbf{nybat}) \quad 4 + \left\{ \begin{array}{|l|} \hline \mathbf{atu-} \quad 1 \\ \mathbf{bi-} \quad 2 \\ 2 + 1_{l. \text{ poj.}} \quad 3 \\ \hline \end{array} \right\} \times \left\{ \begin{array}{|l|} \hline \mathbf{ara(ru)h} \\ \mathbf{juhurub(ys)} \\ \hline \end{array} \right\} \end{array} \right.$$

- (a) (6, 9, 11): 4 = **nybat**, 8 = **biogu nybat**, $k \times 4$ ($3 \leq k$) = k -t/**gu nybat**.
- (b) 12. **biabys atub bøbys** — 3 orzeszki betelu
13. **atub juhurub** — 1 jajko
14. **nybat atuh araruh** — 5 trzcin cukrowych
15. **biagas atugas biagas baigas** — 5 arkuszy kory sagowca
16. **wiwis baigas** — 12 arkuszy kory sagowca
- (c) 17. 4 orzeszki betelu — **biabys atubys atub bøbys**
18. 11 jajek — **biogu nybat biabys atub juhurubys**
19. 20 jajek — **biogu atugu biogu juhurubys**
20. 25 arkuszy kory sagowca — **araman atug baigas**

Zadanie nr 5.

Yɛfrɛ me N: ‘Nazywam się N’

ne ...: ‘i ...’

Yɛfrɛ me R N: ‘Mój/Moja R nazywa się N’

-nom: l. mn.

Określenia krewnych mężczyzny:

ena ‘matka; ciotka (siostra matki)’

agya ‘ojciec; stryj (brat ojca)’

nua ‘brat/siostra; syn/córka stryja; syn/córka ciotki’

ba ‘syn/córka; bratanek/bratanica’

sewaa ‘stryjna (siostra ojca)’

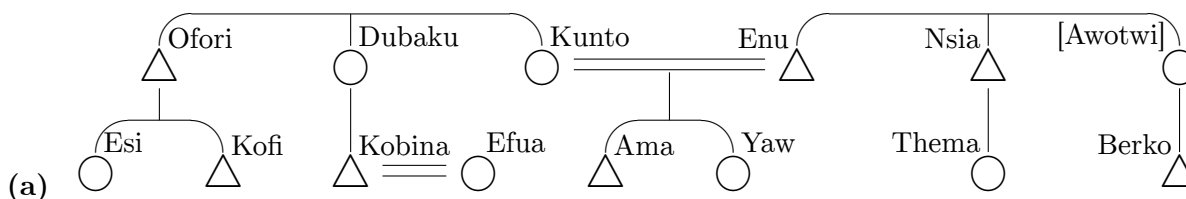
sewaaba ‘syn/córka stryjny’

wɔfa ‘wuj (brat matki)’

wɔfaba ‘syn/córka wuja’

wɔfaase ‘siostrzeniec/siostrzenica’

yere ‘żona’

- (b) 1. **Yɛfrɛ me Yaw. Yɛfrɛ me enanom Dubaku ne Kunto. Yɛfrɛ me agyanom Nsia ne Enu. Yɛfrɛ me nuanom Thema ne Ama ne Kobina. Yɛfrɛ me sewaa Awotwi. Yɛfrɛ me wɔfa Ofori. Yɛfrɛ me wɔfabanom Esi ne Kofi. Yɛfrɛ me sewaaba Berko.**
2. **Yɛfrɛ me Ofori. Yɛfrɛ me banom Kofi ne Esi. Yɛfrɛ me wɔfaasenom Yaw ne Ama ne Kobina. Yɛfrɛ me nuanom Kunto ne Dubaku.**